

6. Vybrané manažerské dovednosti

DOPORUČENÁ LITERATURA: Procházka, J., Vaculík, M., & Smutný, P. (2013). *Psychologie efektivního leadershipu*. Praha: Grada.

Pracovní porada – jednoduše & rychle

- Pravidla úspěšného jednání s lidmi - zásady komunikace nejen v organizaci
- Zásady efektivní porady

Leadership

Kdo a jak se stává ve skupině lídrem?

Jací lídři jsou efektivní, proč a za jakých okolností?

- Kdo je to leader? Vůdce? Vedoucí?
- Jak hodnotíme jeho efektivitu?

Teorie vedení lidí - přehled

1. Teorie velkých osobností (Great-Man Theories)
2. Teorie osobnostních rysů (Trait Theories)
3. Kontingenční teorie (Contingency Theories)
4. Behaviorální teorie (Behavioral Theories)
5. Transakční teorie (Transactional Theories)
6. Transformační teorie (Transformational theories)

Lewin's Leadership Styles

Authoritarian

provide clear expectations

Participative

participate in the group,
offer guidance

Delegative

offer little or no guidance

88 znaků leadership

podle Andersona a kol.

- Znaky vůdců (vize, důvěra v druhé, motivační dovednosti ...)
- Znaky manažerů (strategické plánování, kooperativnost, delegování, hodnotící a kontrolní dovednosti...)
- Znaky spojené s řešením problémů (inovativní přístupy, ochota čelit riziku,...)
- Sociálně-komunikační znaky (přesvědčivost, vyjednávací schopnosti,...)
- Obecné pracovní znaky (asertivita, flexibilita/adaptabilita, sebevědomí, organizační dovednosti, kreativita...)

Situační teorie leadershipu

(Hersey & Blanchard, 1969)

Efektivní chování leadera je podmíněno situačně

→ pracovní vyspělost (vzdělání, zkušenosti,...)

→ psychologická vyspělost (sebedůvěra, zodpovědnost, motivace,...)

Lidově „jestli jsou podřízení schopní (prac. vyspělost) a jestli chtějí (psy. vyspělost)“

Leaderova orientace na vztahy

Pracovní vyspělost následovníků

	Vysoká	Nízká
Vysoká	III. Podporování	II. Koučink
Nízká	IV. Delegování	IV. Delegování
	Nízká	Vysoká

Leaderova orientace na úkol

Psychologická vyspělost následovníků

Kontingenční přístup

Tab. 4 Kontingentní leadership – vhodný přístup k vedení podle příznivosti situace

Vhodný přístup	Vztahy s podřízenými	Moc daná pozicí	Strukturovanost úkolu	Příznivost situace
Úkolový (nízký skór LPC)	Dobré	Velká	Vysoká	Velmi příznivá
	Dobré	Velká	Nízká	
	Dobré	Malá	Vysoká	
Vztahový (vysoký skór LPC)	Dobré	Malá	Nízká	Středně příznivá
	Špatné	Velká	Vysoká	
	Špatné	Velká	Nízká	
	Špatné	Malá	Vysoká	
Úkolový (nízký skór LPC)	Špatné	Malá	Nízká	Nepříznivá

PROPOJENÍ:

Pětifaktorový model leadershipu

podle Seilera a Pfistera

- Kompetence leadera samotného (tvrdé a měkké)

... 1 z 5!

- Vliv skupiny, kterou leader vede (složení a vztahy mezi členy)
- Vliv organizace, v níž je leaderem (strategie, struktura, procesy, kultura)
- Vliv konkrétního úkolu a situace (časový tlak,...)
- Vnější společensko-politické vlivy (kontext)

Tab. 2 *Pětifaktorový model leadershipu*

Faktor	Dílčí část faktoru	Příklady
Kompetence jednotlivce	Profesní (tvrdé) kompetence	Znalosti z oboru, technologické znalosti
	Strategické kompetence	Strategické rozhodování, management znalostí, řešení problémů
	Osobnostní kompetence	Odolnost vůči stresu, sebemotivace, vnímavost k systému
	Sociální kompetence	Empatie, tolerance, komunikační dovednosti, leadership
	Interkulturní kompetence	Znalost cizích jazyků, znalosti o cizích kulturách a zemích
Skupina	Strukturální aspekty	Složení skupiny, cíle a povinnosti skupiny, skupinové normy a role
	Dynamické aspekty	Vztahy, skupinová komunikace, skupinová dynamika

Organizace	Strategie	Internacionalizace, expanze versus redukce, motivační systém (odměňování, plat, bonusy), strategické cíle
	Struktura	Hierarchie v organizaci, rozdělení odpovědností, infrastruktura
	Procesy	Standardizované procesy, řízení přenosu znalostí
	Organizační kultura a klima	Kultura zpětné vazby, kultura zvládání chyb, organizační etika
Kontext	Statické komponenty	Historie, geografická poloha, kultura národa
	Dynamické komponenty	Politické, ekonomické a společenské aspekty, mezinárodní právo a smlouvy, počasí
Situace	Jasnost	Dostupnost informací, jednoznačnost informací, relevance informací
	Známost	Předchozí zkušenost s podobnou situací, novost situace
	Tlak	Tlak na rozhodnutí nebo akci, časový tlak, riziko

Zdroj: Seiler a Pfister (2009, s. 44)

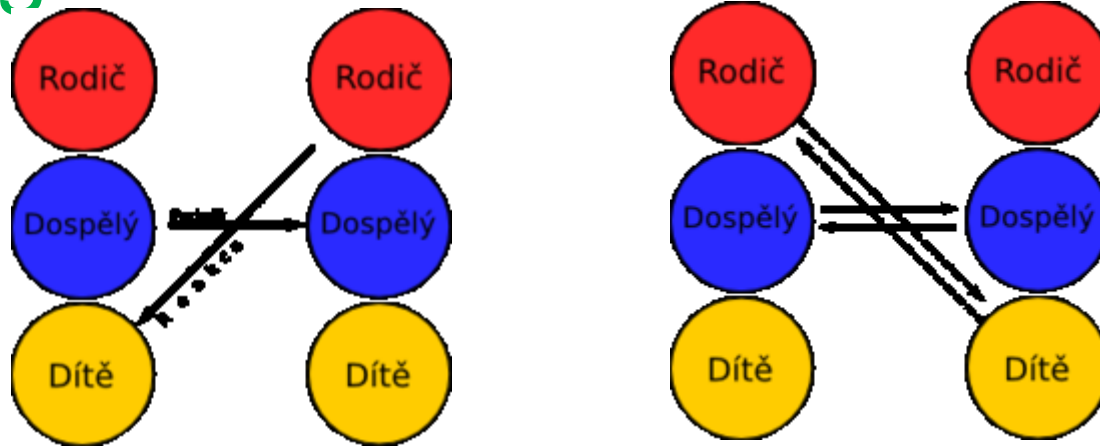
Zdroj: Procházka, J., Vaculík, M., & Smutný, P. (2013). *Psychologie efektivního leadershipu*. Praha: Grada.

Kombinace transakčního a transformačního přístupu

- Dát jasně najevo, co chci a co za to pracovníci dostanou
- Dodržovat slovo, chovat se příkladně, poskytnout srozumitelnou a atraktivní vizi, vytvořit podřízeným prostor – podíl na rozhodování, možnost seberealizace, k lidem přistupovat individuálně a se zájmem

Pravidla úspěšného jednání s lidmi - zásady komunikace nejen v organizaci

Inspirace
transakční
analýzou,
Eric Berne

- Předkládání vlastního názoru a rozhodnutí, udělování kritiky a pochvaly, sdělování příjemných a nepříjemných zpráv. Poradenská činnost.
- Vedení obtížných rozhovorů - rozhovor na odchodnou, propouštění ze zaměstnání, disciplinární rozhovor, hodnotící rozhovor.

Diskuze?

Připomenutí: příště zápočtový test
... a jak se na něj připravit 😊

Praktické dovednosti pro zaměstnání - CV

Free resume templates: novoresume.com